

Վարագայի Հավատիս հաճութաւ տեօրթ տեփա, հանի բազուր իրթէսի, սալը, բենճէմպիճ, վէ ճիւ- մա իրթէսի կիւնդէրի Կոզմագոտ տըր :

Վարագա տէնէտէ 200 Նիւսիսէ վերիկիւ, Գըյ- թի տախի պիր սէնէ իշին 200, վէ ալթը այ ի- ին 100 զուրուշտուր :

Եիւղ զուրուշտա պիր տեփա տա վերէմէ իշին քե- սանտան եալընը 50 զուրուշտախի սընաբագ, իւշ պըրդ 50 Նիւսիսէ դաղէթա վերիկէճէր տիր :

Վարագա թանէ իշին 50 շէր փարայա սաթըլա- ճագ տըր :

Իւնաթըն սաթըրը իւր տեփա իշին 3, իքինճի

տեփա իշին 2, վէ իւշիւնճիւ վէ զիյա տեփա տեփա- ար իշին 1 զուրուշտուր :

Մէթուկ վէ սայիրէ, վէ պիր խանընտա աշա- ղը գաթտա, 14 Նիւսիսիւ Կոզմագոտ, Փանտոնա- Կարագետ իսթինէ կեօնտերիկէճէր տիր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԼԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԵ

Տէվէթուր Գազըլ Մուսթաֆա բաշա հաղթէթէրի ետրինէ, տէվէթուր Կըպըրըլ Մէհմէտ բաշա հաղթէթէրի Մէճիսի խա- ղային թէյիսիլինէ նասպ ու թայլին պոյ- լուլմուշտուր :

— Իզմիտ թէրսանէսի տէսթիւնաշարըն- տա, իքի գըթա վաթոր ինշասընա պաշլանը- լաճաղը հաւատիսաթտան տըր :

— Պիր վագըլթաւն պէրու միւզաթէրաթըր օլունմագոտ օլան պիր խուսուսուլն իճըսաթ- նա պու եագընտա միւզատէրէթ օլունմուշ- տուր : շէյլէ քի թէգախուլթէրի եվլատը- ընտան միւշթաճ օլանլարա, բէտէրէթինին վէթաթընտան սօնրա պիրէր մըգաթար մաաշ վէրիլմէք Նիյսէթի խայրիյէսիյէ, թէգա- իւտէրին ալըղարընտան երիւտէ իքիսի թէն- զիլ իշէ, տօգսան սէքիլէր, մէսէլա իւշէիւղ զուրուշ պըրդ օլանա 294 զուրուշ վէրիւ- մէյէ պաշլանմըլ տըր :

— Պիր վագըլթաւն պէրու միւնճէրիֆիւլ միզաճ օլուպ, իճըսի միւտաւթաթ զըմընտա ճանիպի Մըսթրա աղիմէթ իթմիշ օլան մէճ- լիսի վալեա աղասընտան Լօղօթէթ պէյին հուլուլն էճէլիյէ վէթաթ իյլէմիշ օլունղու- վիրուտ իսթին թէլէկրաթնամէ տէն անշաշը- մըլ տըր :

— Համա ու սէնալէր օլուն, էթ քէսի- մի կէշտի, վէ բէրճիդտէ բէք կիւղէլ պիր հաւա իշէ կիրտի : ԼաքինՊէյ — օղու ճագըն- լարընն իճըս իթմիլթէրի ճագընղըգլարտա հատու ու հուտուտու աշտը : Էյլէ քի, իքի հաթթատան պէրու կիճէ վէ կիւտիւղ զու- հուրա կէլմիշ օլան թէգալէթ պէր թարաթ, հաթթա բաղար իրթէսիկիւն տախի, Պէյ — օղ- լունտան պիւյիւք ճատտէսիստէ թամ չարըլը վէ էճիլըր թագըրմընն խանէսինէ կիտէճէկի վագըլթարտա, Նիշէ մասգարալարըն, Նիշէ թէ- ղալէթէր իշէ եօլարը գաթաթտըգլարը շէյ- լէ տուրուլն, պիր թագըրմ պաշտըրը չըպ- լաղլար, պիր էսկի թուլումպա, պորու վէ հօթթուլմ եագալայարագ, աթէթա եանկընա կիտէր կիպի, ճատտէնին պիր պաշընտան օ- պիր պաշընա գօշմագոտ, վէ իպատուլաշըն

պիր գաշ ճիճէթէր գօրգու վէ թաճիլթիլինի մուճիպ օլմագոտ իսթիլէր :

Պաւ մագուլէ թէրպիյէսիլթէրին իշէրին- տէ, Խալամլար տախի կէօրիւլմէյէ պաշլամա- սը էսէթէ շայան տըր :

Կէթիճէսինտէն պիր իյիլիք հասըլ օլաճագ օլան սէրպէսթիյէթ Տէր վագըլթ էլըլմիյ- յէթտէն տիր, վէ մէտճէ շայան տըր : Լաքին էճիլըր էճալինին սէրպէսթիյէթ վէ րա- հաթթանա խալէլ կէթիլիճի օլան մուղիթըր սէրպէսթիյէթիլթէրինտէ լաղլ իսթիլմէսի մէ- տէնիյէթիլն իգթիլաթընտան տըր :

Լիթ քէսիմիստէ մասգարա օլարագ էնվա- յի թէգալէթի իճըս իթմէք, Խալիսթիյան- լարճա պիր աթէթ հիւքմիւնէ կիրմիշ տիր : Լաքին, Խալիսթիյանճա պունուլն հիշ պիր իգթիլաթըր օլմալըպ, շէյլէ քի, եասագ օ- լունաճագ օլա, հիշ պիր քիլիսէնին սէր- պէսթիյէթիլնէ զէրիք գատար թօգուլմա- տըգտան պաշգա, Տէր միլլէթին տախի մէմ- նունիյէթ ու շիւքրանիյէթիլնի մուճիպ օլաճաղը շիւքհէտէն միւսթաղնի իքէն, հիւ- քիլմէթ թարաթընտան պու մէրթէպէ միւ- սաատէ օլունմաթըր թէաճճիւպէ շայան տըր :

Սէմալիքի մահրուսէնին Տէր թարաթըն- տա Խալիսթիյան միլլէթէր վար տըր, հալ պու քի, պու մասգարալըր թէգալէթի իշէ, բասգալեատա քիլիսէլթտէ վէ էթմէտէ պէ- ռուտէ տապաճա աթմագըլըպ ուղղունսուղու- ղու, ալա մէգհէպէ պիր էլըլմիյէթիլն օլ- մատըրը հալտէ, պաշընա Իզմիլ իշէ Խա- թանպօլտա կէօրիւլմէքտէ տիր :

— Համա օլուն հէլէ Խաթիթիսանէ իւ- ղէրինտէն պիր աղըր եիւք գաղմըլ տըր :

Լիլին շէհրի եագընընտա վագը օլան կէ- թիլլէ գարիէսիլին մէգարիսթան քիլիսէսիլնի, Լիլինին եագըլըր մագաթընտա պուլունան տիկէր պիր քէյ, վէ տաշա տօղըրուտա պիր մահէլլէ էճալիսինին, “սիլին իքի քիլիսէ- նիլ վար տըր, հալպու քի պիլիմ հիշ եօգ տուր” տէյէթէք զապթ իթմէյէ չըգըշտըգ- լարը, վէ շու տալանըն Նիշէ տեփա Խաթ- թիթիսանտէ ֆասլ օլունուպ, վէ արայատա պիր իքի Լիլինիլ զաթլարըն խաթըրլարը կիր- տիկինտէն, պիր տիւրլիլ թէսվիյէ օլունա- մատըրը, ղաղէթա օգուլունլարա մալիւմ մուր :

Մահրուտ մէսէլէ թամ օն ալթը այ Խաթ- թիթիսանտէ սիւրիւնտիւքտէն սօնրա, կէ- թիլլէ էճալիսի, կէրէք պիլիմ, վէ կէրէք սայիր, Խաթիթիսանէնին հալինի պիլլէն զաթ- լարըն նասիհաթլարընա իթիսալէն, եէտէ- թինտէ պուլունան եիւղ էլլի սէնէլիք սէնէտ վէ հէօճէթիլթիլնի ալարագ, տօղըր Պապըր ալիյէ միւրաճաաթ իթմիլթէր իսթիլ :

Պու տեփա ալտըղմըր մալիւմաթա նա- ղարէն, Պապըր ալիտէն սատըր պուլըրուլան էմրի սամի մուճիպինճէ, Լիլին տէսթթա- ըրըն էլլէրինտէն, Խաթիթիսանէյէ կիւլէ- նէրէք զապթ իթմիշ օլունղալարը քիլիսէնին անաթթարըն կէրի ալթըլար տըր :

Խաթիթիսանէ թաթըր եէրինէ պաղաճագ իսթիլթիլնտէն, խաթըր իշին ղէնկին թա- րաթընա, ֆուդարանըն հագըրըր զոսպ իթ- տիրմէք իսթէր իսէ, իշթէ Պապըր ալիտէ հագըրանիյէթի թասաշուպ իտէրէք քէն- տուլի քիւլիւք պըրագըր :

— Միլլէթէն եագըլաճագ չօղ շէյլէր վար տըր, Լաքին կէրէք պըգմըլ օլունղունուլ- տան, վէ կէթէք եէրիմիլ միւսաատէ իթմէ- տիկինտէն, պահսընտան սարթըր նաղար իթ- մէքտէյիլ : Պունլարտան պիրիսի տախի, Լիլիսապ առաջնորդու գէր : Միլլաթիլ եպիս- կոպուս մէսէլէսի տիր :

Պիլիմ Միլլաթիլ եպիսկոպոսա ալա պիր ղարաղըմըր եօգ տուր, վէ ճիւնճա եաթուս- ֆագիլթէթիլթիլնտէ տէրէճէսինէ լայըրըլ վագըլթ տէյիլիլ, վէ քէնտիսինինտէ սէօլիւ սէօհպէթի եէրինտէ, վէ Նիշէ եպիսկոպոս- լարա նիսպէթլէ, լիյագաթըր ինքեար օլուն- մաղ տէրէճէտէ օլունղունտա իգրար իտէրիլ- Լաքին, ճիւնճալը տըր տէյի, թէլէկրաթի է- լէ պուլայա ճէլպ օլունմուշ իքէն, վէ պու- լայա ճէլլիլինտէ տէ պաշընա սէպէպ գէր : Լիլիստակէս սըբագան տըր տէնիլմէքտէ իքէն, մուհաթէմէ իսթիլմէքսիլին, միւճաղաթըր միւ- քեաթթաթա թէպիլիլ իշէ, Սիս Լիլիստակէ- կոպուլունա տեսուլ կէօնտերիլթէյի հալա- տիսինի տէր խաթըր իթմիլթէ, թէաճճիւպ ի- տէրիլ :

Սիս աթմուլունա, զօրպալըրա, եաթուս տէսալիս իշէ պիրիսի օթուրմասըն գօրգու- սու իշէ, Լիլիկոպոս եպիսկոպոս պուլայա ճաղ- ըրըր, կէլմէլ : Տարուլթիւն եպիսկոպոս Խա- թիլթիլիլ թէրք իշէ Լիլիսայա գօշտըր :

Ներքին ներքիններն Սիսե կիսմեծին գա-
րար վերելիքն իբեկ կիսմեծ, միտաճենեծի
զազեթալար սիւքիւթի իթիխալ իտերէր,
վէ Միգային վարչութիւնն շիմտի տիւնեա ագ-
սինե տեօնմեքտե տիր, պէլքի ագսինե հա-
րեքեթլերտեն պիր իսիլիք հասըլ օլուր" տե-
յերէք օլմալը, հէր միլէթին նիզամ ու գա-
նունունա, վէ ագլ ու պասիրեթե մուղայիր
օլուրդու հալտե, Միգային եպիսկոպոսու Սի-
սե կեօնտերմէյե գալքըրը:

Միգային եպիսկոպոսուն պուրայա կելմեօի
իչին, Միգային էհալիսինին ընչինե գարը
օլմալը տուր, վէ հագգանիցեթե գարը տըր
տէյի պազը լաղըրտըրար կելմեքտե, վէ պի-
լիմտալի թեաճիւպիմիգի մուծիպ օլմագտա,
վէ թարաֆըրմըգ պազը զաթլար թարաֆըն-
տան կելէն մեթուպլար, մուղայիրինի պե-
յան իլլէմեքտե իտիյսէլերտե, տահա լա-
լըզը մալիմամլարա պէքէմեքտե իտիք:

Կէլէն հաթթա Ռաթրիքիսանէյե կեօնտե-
րիլիլ օլան 143 իմգալը պիր մահսերին պիր
դըթա մաէլի սուրէթի տալի թարաֆըրմըգ
իրսալ իլէ, պիր քեօլէտե մեթուգ գալմա-
սըն իչին, զերքինին Մարագատա կելիլմեօի
րեճա օլունմալ օլուրդունտան, քէյիլիլթի
հալին պաշգա տիրիլ օլուրդուն անլաշըրմը
տըր: (հէյլէ քի, Ելիլմէյիլ գանդի սեպէպե
մէպին (չիւնքի Միգային էհալիսին) էմրի պա-
սիրեթե ըրայեթէն, սեօյլէմիք իսթէմէմիլ
տիր. ֆեգաթ, Ռաթրիքիսանէ թարաֆըրմտան
քէք իպրամ օլունտուղու թագաիրտե, սեօյ-
լէյեճէկինի տալի պէյան իլլէմիլ տիր), սն ի-
քի սէնէլիք առաջնորդարընըն իսթիֆասընը,
քահանալար, իմաղական խորհուրդլարը, վէ
քեաֆթէյի զէվաթը միւթէպէրէնին ընչլէ-
րի պուլունտուղու հալտե իսթէմիլ տիր. վէ
զարայիլի շուրասընտա տըր քի, միւմայիլէյ
եպիսկոպոս տա, գարը տուրմայարագ վէր-
միլ տիր:

Մեղքիւր մահսերտե չօգ ազըր լաղըրտը-
լար պուլունուպ, վէ մագսէտ տալի, պիր
տահա միւմայիլէյ օրտյա առաջնորդլուղա
կեօնտերիլմէսինտէն իպարէթ պուլունմագտա
տըր:

Եւալալ եալալ Փանոսեանըն նասիհաթ-
լարը, Ռաթրիքիսանէտէն զիյատե թաշըա է-
հալիսի թարաֆըրմտան թուլութլայա պաշա-
մագտա տըր, վէ պուլուն տալի, սայիր իս-
պաթլար միսիլու, Միգայինըրըն մահսէ-
րինտե եաղըրմը օլան շու աթիսիլի ծիւմլէ
թաստիգ իթմէքտե տիր:

"... էպէտէն գապուլ իտմէ-
" յէճէկիմիլ պիր զաթը, էմսալըն նաղա-
" ըն (պիլլէր զազեթա օգույանլարտանիլ)
" թէքրար եուլութուրաճագ օլուր իսէնիլ,
" պաշգա գաբույա միւրաճաթ իտէճէկիմի-
" զի շիմտիլն պէյան իտերիլ: Պաշգա
" գաբու տիմէքէ, թէպտիլի մեղհէպ անլա-
" շըլմասըն, հաշա, իլա, Սալմանաթը սէ-

" նիլէնին հագգանիլիլթիլն գաշաճաղը-
" զերա, միլէթ Մարչութիւնունուն, միլէ-
" թէ իհսան պուլուրմալ օլան նիզամմա-
" նին իսիլաֆընտա պուլունան պիր էմրինե
" իթաթ իթմէկէ մեծպուր օլմատըրմըզը,
" բէք ալեա էօյրէնմիլիլթիլ:

Եւալալ Միգային էհալիսին, շու պալեա-
տէքի քէլամլարը սեօյլէյեճէք, եանի քէնտի
հուգուգունու թանըյալ, վէ վիգայի իտե-
պիլէճէք գատար տուլղու վէ ճէսարէթէ մա-
լիք օլապիլմիլտիր. տիմէք տիր քի, ինսան օլ-
տուղունու անլամլարը. ինչաալալ, հէր
եերին էհալիսի տալի, պուլնարտան իպրէթ
ալարագ, Ռաթրիքիսանէնին գուտըրլարընը
եիւղիւնէ վուրմայա, վէ հիւքիլմէթի սե-
նիլէնին սայէսինտե, քէնտի տերտինէ պիր
տերման արամայա պաշլար, վէ պէլքի օլ-
վազըթ, Միգային վարչութիւնտա, Միգա-
լազեթալար սայէսինտե, թաշա էհալիլթի
տալի կեօլլէրինի ալմիլլար, վէ պիլիմ կեօլ-
լէրիլլաթէր տիրէքլէրի կեօրմէյե պաշլարմը-
լար տըր, պիր իսէ, իսթանպուլուն պիրիլիք
պիրիլէք իսմի վէ իւնիւ սայէսինտե, քէնտի-
միլլի պիրիլէք վէ աղըրու տանա կեօսթըրմէք-
տե, վէ քէօր քէօրինէ հէր պիր էմրիլիլթի
թաթ իթտիրմէքտե իտիք, արթըգ պուլունտան
սանրա սեօրմէյեճէք տիր. " տէյերէք, պիր
չըգար եօլ թուլթարագ, քէնտույի թասհիհ
իթմէյե պաշլար:

Եւալալ իսէնիլ, պիրիլմ միւրատը-
մըզ, Միգային եպիսկոպոսուն գապահաթլը
եալստ գապահաթսըզ օլտուղունու անլաթ-
մագ տէյիլ տիր. չիւնքի պուլ կիւնքի կիւն,
Կիւնալան ժողով օնտան զիյատե գապա-
հաթլը սայլըսա սեղա տըր, զերա, գապա-
հաթլը իլէ գապահաթսըզ ֆարգ իթմէք իս-
թէմէտիլիլտէն, Վաղաքական ժողով իլէ
իլէ կիւնտէ պիր տէֆա պիր արպէտա չըգար-
մագտատըր. . . եաղըգ Վաղաքական ժո-
ղովա քի, նիլէ իտուսուլարտա եա եալընը
պիր փառասիրութիւն, եալստ պաշտօնասի-
րութիւն, վէ եալստ կելլէքլիլիլտէն նաշի,
ուլունմ միլլէթին հուգուգունու տէօրթ վար-
գապետ իլէ սէքիլ տերտէրէ ֆէտա իթմէքտե
տիր. . . իլա պիլիմ մագսէտիլիլ, Կիւնա-
կան ժողովուն ճէսարէթ իթտիլի չարըրգ իշ-
լէրի անլամագ տըր. եսիսա, Հարութիւն
եպիսկոպոս Լըզըրմաթ, վէ Միգային եպիս-
կոպոստա Մըրըրտա առաջնորդլուգ իթմէքտե
օլտուգճա, միւմայիլէյ Միգային եպիսկոպոս
տալի, տէյիլ Միգային առաջնորդլուղունա
վէ Սիս կաթուղիկոսու վէքիլլիլտէն, իլա,
Լըզըրմաթին կաթուղիկոսուղունա տալի լա-
լըգ տըր. . .

Իքի սէնէտէն զիյատե տիր Չարսան-
ճագտա վուգուա կելէն տէհէթէնկիլ հալ-
լէրի խապէր վիլմէքտէյիլ. պէլքի եիլիլմի
պէլ տէֆա Ռաթրիք հաղըթլէրի մահէլիլ

մեղքիւր ֆուգարատը իլին Պապը ալիլի թա-
ճիլ իլլէտի, պէլքի սէքիլ օն տէֆա Պապը
ալիլ թարաֆըրմտան թէլէկրաֆլար չէքիլէրէք,
ֆուգարատըն ըսահաթլըզ էմր ու ֆէրման
պուլուրտու, վէլ հասըլ, շու միւտտէթտէ նի-
չէ մեմէքէթլէրէ միւթէթլիլտէ չըգարըր-
ղը, նիլէ մաղըմլարըն միւճաղաթլարը թէր-
թիպ օլունտուղու, վէ հաթթա Վաղան վէ
Կեալուր տաղարը տարլարըն տայիրէյի ի-
թաթա տուլսուլ իլլէտիլթիլի կեօրիլլալ.
հալ պուլ քի, զէվալը Չարսանճագ շալա-
րընը մալու ըրգու. ճանլարընը, պիր գալ-
տէրէ պէյի իսմինի թագընմըլ օլան ճանա-
վարլարըն բէնչէյի գուլունլարընտան գուր-
թուլապիլիլթիլթիլ իլիլթիլմէտի:

Վէ տիմէք տիր պուլ, չէվէթու գուտ-
րէթլու փատիլաշըմըլ էֆէնտիլիլ Քպտիլ
Վիլլը խան հաղըթլէրինին զէմանը ատալէթ
նիլանլարընտա, վէ Վաղատ բաշա հաղըթլէ-
րի կիպի պիր վէլիլիլ ֆէթանէթիսմաթ կիւ-
նիւնտէ տալի, պիլլէրճէ ֆաթիլէանըն մալ
ու ճան ու ըրզընըն, պիր թագըրմ եապանի-
լէրին քէյիլթիլթիլ էյլէնճէ օլմագ. Պէյլէ
պարպարըգ հիքեայէլէրինի պիլ եալընըլ էա
կի թարիլլալտէ օգուլալըլըլ. պուլ աղըրտա
վէ պէյլէ պիր Վատիլաշը թէպապէրվէր
տէվիլտէ տալի վուգուլինի իլիլթիլմէլիլթիլ:

Վիլմէթ տիր թագսիրաթ, աճէպա Ռաթ-
րիքիսանէտէն Պապը ալիլի եաղըլան թագ-
րիլլէր եալալ նմարըրար, աճէպա Ռաթրիք
հաղըթլէրինին վիլլէքլար թաճիլ իթմէթ
եալալմըր. աճէպա Պապը ալիլ թարա-
ֆըրմտան կիտէն էմրիլէր, վէ չէքիլէն թէլլէր
եալալմըրար. պուլնարըն հիլ պիրիլին
եալան տըր տէյեմէյիլ, լաքին, իքի սէնէտէն
պէրու պէյլէ պիր, Սալմանաթը սէնիլիլ-
նին հէմ նիլէթի խայրիլթիլտէն թագանըպ,
վէ հէմտէ շան ու չէօհիլթի պիլլայէսինէ պիր
լէքէյի աղիմ սայլըմագ աէլէճէսինէ կելմիլ
պուլունան մէսէլէնիլտէ, ներէտէ իտի իսէ
հալեա օրատա գալմասընտա տա, հիլ պիր միւս-
թիլթ մանեա վերէմէյիլ:

Պուլ Չարսանճագ մէսէլէսի իլլէրինէ,
քեաթիլթիլ վիլլէքլար տէվիլթիլն նաղարթ
տիլլալթլարըն աճիլանէ տալիլթ իլլէտիլթ-
տէն պաշգա, խասալթէն զաթը հաղըթլէլիլ
տարէթէնալիլթիլ նաղարթ տիլլալթ վէ մէր-
հալթլէրինի տալի տալիլթ իտերիլ:

Վիլմէթ տիր թագսիրաթըն պիլլիլիլ-
պիլլ զանն իտերիլ քի, հէր հալտէ Ռաթ-
րիքիսանէտէ օլմալը տըր. եա թագրիլլէր
նիլլամընտա եաղըլմամագտա տըր. եա քէյ-
թիլթիլիլ հալ լալըրըլա իֆատէ օլունմա-
մագտա տըր, վէ եալստ Ռաթրիքիսանէնին
թագրիլ, վէ Ռաթրիք հաղըթլէրինին սեօլ-
լէրինէ, Պապը ալիլ նէզտինտէ, միլատըր
քիլթայէ էմրիլթ ու ըրայէթ օլունուպ, վէ
էհէմիլթիլթ վէրիլմէքտէ տիր: Լըվիլթ,
պէյլէ օլմալը տըր. զիրա, բէք չօգ թագրիլլէր

լէրի իծրարնտա , պու հալէր կեօրիւմէքտէ տիր : Վասն թի , տէրիւ Չարսանճագ իշի կիպի պիւլիւք վէ կիւճ պիր մէսէլէնին հալու թէսվիլէսի , իլլա Սունկուրլու քիլիսէսի նին պիր ուֆաճըգ մատտիսի , պունտան պիր սէնէտէն զիյաւտէ եվլէլ թագրիր օլունմուշ օլուպ , վէ իսթրիքսանէ զայրէթքէշաննտան հաճի Սարդան նամ զաթա , լաղամ կէլէն մէսարիֆաթ նիյէթիլլէ , պիր դաշ եւիւղ զուրուշ տախի փարալար վէրիլմիշ իքէն , հալեա իծրա տէնիլէն չէյ , եախտա պիր սոն ճէվապ տախի ալլանմամըլ տըր :

Չարսանճագ մէսէլէսին տէօրթ Սար թիլին տիյնէմիշ , վէ կիւյա պիլիմիլլէսի լալըշմըլ տըր . հալլու քի , պիլիլէրճէ ֆա միլաննն ճան ու մալ ու ըրղը , հէր կիւն վէ հէր սաաթ թէհլէքէտէ պուլունտուղու հալուտէ , քէնտիսի իսէ , անճագ պիր դաշտաղրդա տիյնէմիլ վէ տիւլիւնմիւշ , վէ ալլաւմ օլտուղտա , կիտիպ ֆաթիլեաթ եաննտա , ըսհաթ թեան կէլիլ տիր . նէ՞ վաղիֆէսի Չարսանճագ մարսանճագ , աննն իշին մասալ նէվիլտէն պիր չէյ տիր . չիւնքի տգալարնտան էքսէրիսի , իսթանպուլտան պաշդա պիր մէմէքէթ կէօրմէմիշ օլտուգտան պաշդա , Չարսանճաղըն հալէրինի զաղէթալարտա տախի օգու մամըլ տըր :

Տէօրթ տէֆա Սարչուլիլն տէյիշիլիսի , հիւ պիր տէֆասընտա , ինդհանուր ժողով , Վաղաբահան ժողովտան , նէ եաբըպ եաբ մատըղընա տալիր հիւ պիր թէֆմիշէ կիլիշմէտի , հէր եաբըպըլարըն իյի տիր տէյի գապուլ իթտի , չիւնքի վաղիֆէսին թանըմա մագըղըն , նէ պիլիւք մէսուլիլէթ տալէթ իտէճէկին տիւլիւնմէտի . վէ պունտա տիւլիւնմէմէյէ հագըր վար իտի . զիւրա , քէնտիսի իշին գուրա վիլէն էհալիտէն , հիւտէյիլ իսէ պիր կիւն , եալընըլ պիր թագըմըն պիր արայա կէլէրէք , " իւլ սէնէ տիր նէ՞ եաբընըլ , վէ նէ՞ եաբըյօրսունուլ , պիլ սիղէ գուրա վէրտիք իսէ , սալթ երես փոխան օլտուգ տէյերէք գօլթուլարընըլ գապարթասընըլ տէյի վիլմէյիպ , իլլա միլէթին տէրտիլնէ տէրման պուլասընըլ " տէյի վէրտիք տիլմէտի :

Չարսանճագտան իքի հաթթա եվլէլտա իսի տէհէթ վէրիճի պիր մէքթուպ կէլմիշ իտի իսէտէ , պու կիւնէրտէ իշրղինկեան գալիմադամըն էֆէնտի հաղըթէլլէրի կիտէրէք , ֆուգարայը ըսհաթ իթտիլէճէք տիր էմէլինտէ օլտուղունուգտան , տէրճիլտէն սարֆը նաղար իթմիշ իտիք . հալլու քի , միւշալիլէյ հաղըթէլլէրին աղիմէթէլլէրի պարամ իթմէսինէ գալմըլ օլուպ , վէ շու աթիտէլի հալէրտէ , պա թէլէկրաֆ պիլտիլիլլէր օլտուղունտան , պարի շու չիմիլլէր , " Հէր չէյն ճանտան չալըլըպ , վէ իծրա կէօթէր-

մէքլիյի վատ իթմիշ օլան՝ **Թէնի Վարչու** թիլինն նաղարը տիգգաթ վէ ինսաֆընը տալէթ իթմէք նիյէթիլլէ պէյան իտէրիլ :

" Չուգուր չէշմէտէ Չարսանճագը էիլիլթ պաշը մահաթիսի զարաթէտէ :

1866 . Փետրուար 1 խաբըրթ .

" Չարսանճագը իսհագ Թէյ տարպ իթտիլիպ , միւթէլէսիլէն վէֆաթ իտէն փաշալանըլ Վիլլուիլէն ճէօթիլնի , լէ էճիլլէ քէշֆ , հիւքիլմէթ մալիլէթիլլէ , հէմճիլարարմըլ խաբըրթա կէօնտէրիլլէ : իսհագ պէյ թահիթը իսթիլիլթագտան ֆիլարէն խաբըրթա սալլուշարագ , թէպալարը Չարսանճագտա , քէնտիսի խաբըրթտա մահպուտա եաթտըլլարը լէտէլ մուսապէրէ , էրյիլնճան զալիմադամը պատէլ իյա (պալարման սօնը) Չարսանճագ կէլէճէկի ալլալըլըլ իսէտէ , օն էէտի կիւնտէն պէրու ճէօթտ միյտանտէ օլուպ , ալֆու նէթտէն ֆէնալըլ զուհուր իտէճէկի տէրէքար էքէն , Չարսանճագ էրյուրմա մէրպուլթ տուր տէնիլէրէք , քէշֆիլլէ ըսթթթ օ վէ իլամն իթալընա , խաբըրթ վալիսի ճէվապ վէրտի : Վէ Սիւլլէյան նամ քիմէտէն օլտըլիլ զարիլէլ Գեթթուլն մախուլմի Վրթիլին պաշընա տարպ իթտիլիլնտէն , վէֆաթ իտէճէկի շիւքէլ օլունտուղու էլէլվմ իսպէր կէլիլ , պէնտէնիլտէ խաբըրթտալըլ . եա ֆուգարանն իսէլար , եախտա պէնտէնիլլէ ըսլաւաթ , զիւրա թէհալմիլլէ գալմաթ :

Յովհաննէս մուրախխա :

— Տիւն տիւշամ թարաֆըմըլա խաբըրթտան շու աթիտէլի թէլէկրաֆ կէլմիշ տիր :

" Վարադայի Հալաթիս ճէրիտէսի մէմուրիլնէ .

" Ճաֆէրեան Չարսանճագ մէմուրիլլէթ ինտէն ալլ օլուպ , իքի կիւնտէն խաբըրթա կէլէճէկի , վէ էէրիլնտէ Վարչան թայլիլ օլունտուղու անլալըլարագ , էհալիլլէ թէլէպիլլէ իթտիլիլտի , պիր վէճ իլէ գապուլ իթմէլլէր , Ճաֆէրեան պուրա տա ճիւլմէլին մարուֆի վէ մալիւմաթը սապըլարը վար տըր . պէյլէ ճէօթ մատտէտէ թաթիլլէսանէլին նամուսունու արամագ պօրճումըլ տուր . Ճաֆէրեան պիլլէրէ էլ վէրիլ , թէլէկրաֆ իպգա սընը ըրճա իտէրիլ . եօխա Ճաֆէրեան կէլիլթտէ իսթէր իսթէմըլ պէրապէր կէօթիլլէրիլլէճէքտիր : Բօլթտ իլէ թաֆսիլլի եաղըլըր : Հուպաթ պիր թարիլլի միւթաճէլ թէլէկրաֆն ճէվապը կէլմէտի :

Էրմէնի մուրախխա :

1281 Հուլիս 7 .

Յովհաննէս ըսհիպ :

Չարսանճագ ,

— Գայսէրիլլէտէն պաղը էսէֆ իտէճէք

հալաթիլլէր կէլմիշ իսէտէ , էէրիլմիլ միւսաաաթ իթմէտիլլինտէն , պիլլաղարուր կէլէճէք հաթթայա թէրք իտիլլիշտիր :

— Իսկիլտարտա Սէլամըլ ճիվարընտա գունտուրաճը հաճի լրթիլին իւլ պուլուգ եալընտա օղու Սիհրան նամ չօճուգ , կէլէն սալը կիւնիլնտէն պէրու զայպ օլունշ օլտուղունտան , կէօրիւպ վէ պիլլէնէրին , Իսկիլտար քիլիսէլէրինէ խապէր վիլմէլէրի ընճա օլունուր :

Սէրգում չօճուգ գարա դաշը վէ գարա կէօլլիւ վէ էսմէր չէհրէլի իմիշ :

— 288 ինճի Սարադանն իլք պասըլան նիւսիլէրինտէլի պիր նիքեաճ պահսընտա , լաղարեան սրբաղան պիլաւտէրի իշին , սէհվէն Պօղոս աղա տէնիլմիշ իտի իսէտէ , Սիսոն աղա օլաճագ տըր :

— Իւրֆաթաթ սապըլ Սիւֆա օլունտուր գուրաթ . Սիսիան վաղապէտ հագըրնտա ալտըլըմըլ պիր մալիւմաթը , կէլէճէք տէֆայա թէրք իտէրիլ :

— Իշրղունմտան եպըլտըղընա կէօրէ , տէօրթ վարդապետէր Սուլ վանքընտան չըգմաղըտան պաշդա , պիր չամուր տախի , Սարչուլիլն թարաֆընտան փոխանտըլ թայլիլ օլունտան Սիլիլթար վարդապետէ սիւրտիլլէրինտէն , զապիլլէրէր իլէ , վէ հիւրմէթսիլ սուրէթտէ Իշրղունմա կէլիլիլմիշ , մահպէս իլլա օլունմըլ , վէ պիր իքի կիւն սօնըա քէֆալէթ թահիթընտա օլարաթ գուրթալըլըլ տըր :

Իշրղունմտան ալտըլըմըլ մէքթուպար , օն կիւն գատար էվլէլ Սասիտէ եաղըլան Հինճը գարիլէսի տէհէթալիլ վագարընը թաստիլ իթմէքտէտիր . ֆագաթ , իսանէ սահիպ Սալիստան հալեա լայրըլ պիր թագրիր ալլանմամըլ օլտուղունտան , մահպ ճիւնայլէթէր պիլլիլնէմէմիշ տիր :

Պու պապտէ պաղը մալիւմաթլարը կէլէճէք տէֆա պէյան իտէրիլ :

Իսէֆ փաթըրիլ քի , տօլթունուղուն պիրիլինն յունվար 13 տէ , մէքըլըր վուգուաթ հագըրնտա եաղըլըլ օլտուղու թաֆսիլլի մէքթուպ , տահա տիւլքի կիւն , յունվար 27 տէ եաղըլըլ օլան տիլէր մէքթուպուլա պէրապէր էլիլիլէ կէլմիշ տիր :

— Իւրման արժ . Սիլտիլ վարդապետին , աղըպէթէքար իսթանթանպուլա ալտէթէ մէճպուր օլաճաղը հալաթիստէն տիր :

Լաղալիլ Սարչուլիլն էլլին աղ իթիլլիլ խար իտէճէք պիր չէյ տէյիլ տիր :

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Ե.Չ.Գ.
ԹԱՏՐՈՆ ԼՐՆԻՆԼԵՆ
1866 Փետրվար 10 Հինգշաբթի Երեւոյ Ժամ 3 Ժ
"Ներկայացում" արդարեայ Կարգի
"Ի ՆՊԱՏՈՑ ՕՏՏ ՓԵՆՏՈՑԻՑ
ՈՐԸՄ ՍԵՆԵԿԻՆ ՈՂՔՏԵՑ
ՎԱՐՉԱԹԻՐԻՆ Ս. ՀԵՔԻՍԵԱՆԻ
"Ներկայումս" — Թ. Թէրէպիլ

ՊՕՂՈՍ ԵՒ ՎԻՐԳԻՆԻԵ
Ողբերգութիւն 5 արարտաձ, խաբըրթալիլ

Ս. Հէֆիլտէ

Գաթալ Ե խապ — Օւտըլ

Բարսոնէպ — Լ. Լաբարտ

Գիլն

(Օ) Թեալ Լ. Եարկ Գ 30

.. Բ .. 70

.. Գ .. 40

Լթոռ վերնայարկի .. 20

Ռիկիւմաթ .. 20

Լթոռ .. 15

Կատարան .. 12

Սուաթ .. 8

Վերնատուն .. 6

Թեալթըյա պիր գալ նիլէթ իլէ կիտիլիլ իսէտէ , ֆուգարայա պիր մուաֆէնէթ օլուն նիլէթիլլէ կիլմէք , առէթա պիր խայրիսալլը տիլմէք օլուպ , վէ միլլէթիլլիլ ֆուգարալլէրիլլէք տայիմա իլէրու իլէրու գօշմագտա օլտուղունտան , ումարըլ քի , մէքըլըրըն կէրուլլինտէն իւմիլիլնէ լայրըլ սուրէթտէ հասըլաթ հասըլ օլուր :

